

ющие ее типы. Раскрыта сущность процессов капитализации и социализации кооперативных систем. Установлено, последующий анализ влияния процессов капитализации или социализации на эффективность функционирования кооперативной системы нуждается в специальном научном исследовании, которое может быть только теоретическим. Практически этого осуществить невозможно, поскольку любое изменение эффективности функционирования экономической системы – это результат совокупного влияния огромного количества факторов как экономического, так и внеэкономического, порядка.

Ключевые слова: капиталистические кооперативные системы, кооперативная собственность, традиционная форма кооперативной собственности, социалистические кооперативные системы, посттрадиционная форма кооперативной собственности, акционирование, интегрированная кооперативная собственность, внешняя среда, социализация.

Drabovskiy A.G. About the capitalist co-operative systems and problems of their capitalization and socialization

Capitalist interpretation of nature of the co-operative systems is examined. The stages of development of co-operative ownness and its proper types are described. Essence of processes of capitalization and socialization of the co-operative systems is exposed. It is set, the subsequent analysis of influence of processes of capitalization or socialization on efficiency of functioning of the co-operative systems needs the special scientific research which can be only theoretical. Practically carrying out it is impossible, as any change of efficiency of functioning of the economic systems is a result of the combined influence of enormous amount of factors of both economic and позаекономічного, order.

Keywords: the capitalist co-operative systems, co-operative ownness, traditional pattern of co-operative ownership, socialistic co-operative systems, post, are a traditional pattern of co-operative ownership, the co-operative ownness, external environment, socialization is integrated.

УДК 339.187.6

*Доц. Н.М. Заярна, канд. екон. наук;
студ. А.І. Кадочнікова – Львівська КА*

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Розглянуто роль прямих іноземних інвестицій для економіки України, які здатні надати транснаціональні корпорації. Наведено результати емпіричних досліджень, які показують вплив прямих іноземних інвестицій на макроекономічні показники України. Встановлено, що важливим завданням уряду України є координування діяльності ТНК, залучення інвестицій в стратегічно важливі для регіону галузі, для того щоб наша держава не перетворилася на відсталий технологічний придаток і джерело дешевої сировини. Дуже важливо залучати інвестиції від різних ТНК і з більшого кола зарубіжних країн, адже саме іноземні інвестиції несуть найбільше нових технологій, обладнання, сучасний менеджмент і маркетингову політику.

Ключові слова: інвестори, прямі іноземні інвестиції, транснаціональні корпорації, конкурентоспроможність, капітал, емпіричні дослідження.

Вступ: Для економічного розвитку країни, особливо в умовах економічної світової кризи, потрібні значні фінансові ресурси. Ці ресурси через прямі іноземні інвестиції здатні забезпечити транснаціональні корпорації (ТНК). Іноземні інвестиції, зазвичай, є дуже бажаними для країни, оскільки вони збільшують капітал і можуть сприяти виготовленню конкурентоспроможних товарів не лише для внутрішніх ринків, а й для експорту, а також допомагати у виготовленні товарів, які до цього лише імпортувалися в країну.

Ця тема є досить актуальна на сьогодні, тому що іноземні інвестиції відіграють дедалі істотнішу роль в економіці України.

Питання впливу прямих іноземних інвестицій на економіку України досліджували такі економісти, як: І.В. Бондарчук, В.Л. Іноземцев, В.В. Солдатенко, С.В. Федоренко, В.В. Льопко, А.Є. Катинська, О. Шнипко та інші.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи цю тему, потрібно звернути увагу на те, хто саме і чому, незважаючи ні на що, намагається вкладати свою тверду валюту в хитку українську економіку. Існує думка, що до нас йдуть, по-перше, великі компанії, для яких можливість втрати декількох чи навіть десятків мільйонів доларів не позначиться фатально на їхній долі; по-друге, авантюристи, тобто ті, хто хоче розбагатіти, використовуючи довірливість українського бізнесу [1].

Але давайте деталізуємо класифікацію іноземних інвесторів і подамо адекватнішу інформацію, на наш погляд. По-перше, це дійсно великі компанії, готові налагоджувати власне виробництво і дилерську мережу, насамперед зі США, ФРН та інших західноєвропейських країн, до яких останнім часом значну зацікавленість виявляють великі корпорації з Південної Кореї. Ці компанії готові іноді йти навіть на тимчасові втрати, але дочекатися кращих часів і з уже наявних плацдармів почати наступ на відновлюваний український ринок.

Другий тип інвесторів – це різні фонди, які прагнуть, як це прийнято у всіх цивілізованих країнах, диверсифікувати власні інвестиції і забезпечити своїм вкладникам гідний рівень прибутку. Останніми роками вони дедалі активніше працюють у нашій країні.

Третій тип інвесторів – це не завжди найбільші і найвідоміші іноземні компанії, але в Україні вони можуть знайти і знаходять специфічні ніші для свого бізнесу. Це, зокрема, стосується українського нафтовидобутку, куди у вигляді не занадто великих обсягів виробництва важко залучити лідерів галузі. Для таких компаній отримання стійких доходів і можливість самореалізації є ключовими характеристиками, і тому цілком зрозуміло, що коли їх обманюють, вони звертаються не тільки за допомогою до українського суду, але і до послуг власних законодавців, особливо, звичайно, якщо останні представляють сенат США, від якого прямо залежить величина допомоги виділюваній Україні.

Четвертий тип – це вже згадувані бажаючі "відмити" гроші. Також є багато бажаючих "тихо" повернути в Україну раніше вивезені капітали, що не приносять очікуваних прибутків на цивілізованому Заході. При цьому відкривається можливість одержати визначені пільги, виступивши в ролі іноземного інвестора. Не випадково тому, що інвестиції з Кіпру чи Ліхтенштейну набагато перевищують капіталовкладення з таких країн, як Канада чи Японія.

П'ятий тип інвесторів – компанії зі Східної Європи і колишнього СРСР, які вже на основі нових принципів намагаються налагодити кооперацію з українськими підприємствами, використовуючи часто неформальні відносини, виробничі зв'язки і знання ринку [1]. Отже, є значна кількість типів інвесторів з різними притаманними їм особливостями. Що стосується України, то шістькою провідних інвесторів в економіку України є: США, Німеччи-

на, Росія, Нідерланди, Великобританія, Кіпр [2]. Розглянувши основні типи інвесторів і головних інвесторів України можна виділити такі переваги для економіки країни від інвестиційної діяльності:

- отримання капіталу для розвитку виробництва, оновлення існуючих та створення нових виробництв;
- задоволення потреб внутрішнього ринку;
- інноваційна діяльність, впровадження нових технологій та останніх досягнень науки і техніки;
- поглиблення міжнародного поділу праці;
- розширення експортних можливостей;
- створення нових робочих місць, підготовка та навчання персоналу;
- зростання доходів населення;
- надходження податків до бюджету;
- посилення процесів інтернаціоналізації і глобалізації.

Щоб це підтвердити, звернемося до емпіричного дослідження і поглянемо, як інвестиції впливають на макроекономічні показники України. Взявши дані з першого кварталу 2000 р. до 4 кварталу 2008 р. [2], за допомогою регресійного дослідження проаналізуємо цей вплив.

Отримавши таке рівняння,

$$1) \text{ GDP} = 0.425 - 0.007\text{CPI}; \quad (12.641^*); \quad (-0.513) \\ R_2 = 0.82; \quad \text{DW} = 1.22$$

де I – інвестиції (млн дол.\$)

GDP – ВВП (млн грн); CPI – індекс інфляції (%),

можна побачити, що інвестиції прямо пропорційно впливають на ВВП України з ймовірністю 99 %, тобто в разі збільшення інвестицій на 1 %, ВВП України збільшиться на 0,43 %. Але як і всі явища, вплив прямих іноземних інвестицій на економіку країни має значні вади, а саме:

- частковий контроль внутрішніх ринків;
- знищення існуючих фірм, які менш конкурентоспроможні;
- ТНК передають слаборозвиненим країнам не відповідні їхньому рівню розвитку технології з жорсткими обмеженнями на продаж.
- інвестори уникають сплати податків шляхом внутрішнього переливу капіталу в країни з нижчим рівнем оподаткування.
- встановлюючи штучні ціни, інвестори підривають спроби країн управляти власною економікою.
- встановлення контролю над діючими в країні підприємствами;
- часто ТНК створюють екологічно-небезпечні виробництва, які дуже дорого обходяться в їхніх країнах.

Звернемося вдруге до емпіричного дослідження, щоб підтвердити сказане вище. Використавши ті самі дані, що і для першого дослідження [2], за допомогою регресійного аналізу отримали друге рівняння,

$$2) \text{ CA} = -176 \text{ GDP} - 636.2 \text{ SA } t-10 \\ (-2.61^{**}) \quad (-1.83^{***}) \\ R_2 = 0.65 \quad \text{DW} = 1.29$$

де I – інвестиції (млн дол.\$)

GDP – ВВП (млн грн)

СА – поточний рахунок (млн дол.\$)

з якого видно, що інвестиції обернено пропорційно впливають на поточний рахунок з ймовірністю 90 %, тобто в разі збільшення інвестицій поточний рахунок зменшиться.

Висновки: Отже, вплив інвестиційної діяльності на економіку України є досить значним, тому важливо розробити відповідне раціональне законодавство, яке б регулювало діяльність інвесторів в Україні. На нашу думку, важливим завданням уряду України є координування діяльності ТНК, залучення інвестицій в стратегічно важливі для регіону галузі, для того щоб наша держава не перетворилася на відсталий технологічний придаток і джерело дешевої сировини. Дуже важливо залучати інвестиції від різних ТНК і з більшого кола зарубіжних країн, адже саме іноземні інвестиції несуть найбільше нових технологій, обладнання, сучасний менеджмент і маркетингову політику.

Література

1. **Льопко В.В.** "Економічні науки" / В.В. Льопко, А.Є. Катинська // Регіональна економіка. – 2008. – №13. – С. 23-29.
2. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.scribd.com/doc/7882450/World-Investment-Report-2008> World Investment Report. – New York, Geneva: UNCTAD – 2008
3. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.researchtriangle.org/data/ibmglobal.ppt> Global Investment Locations Database – 2007

Заярная Н.М., Кадочникова А.И. Влияние инвестиционной деятельности на экономику Украины

Рассмотрена роль прямых иностранных инвестиций для экономики Украины, которые способны предоставить транснациональные корпорации. Приведены результаты эмпирических исследований, которые показывают влияние прямых иностранных инвестиций на макроэкономические показатели Украины. Установлено, что важным заданием правительству Украины является координирование деятельности ТНК, привлечение инвестиции в стратегически важную для региона отрасль, для того, чтобы наше государство не превратилось в отсталый технологический придаток и источник дешевого сырья. Очень важно привлекать инвестицию от разных ТНК и из большего круга зарубежной страны, ведь именно иностранная инвестиция несет больше всего новой технологии, оборудование, современный менеджмент и маркетинговую политику.

Ключевые слова: инвесторы, прямые иностранные инвестиции, транснациональные корпорации, конкурентоспособность, капитал, эмпирические исследования.

Zayarna N.M., Kadochnikova A.I. Impact of the investment activities on the economy of Ukraine

Has been examined the role of foreign direct investments to the economy of Ukraine, which can be given by transnational corporations. The results of empirical studies, which reflect the impact of foreign direct investments on macroeconomic indicators of Ukraine also are shown. It is set that an important task the government of Ukraine is co-ordinating of activity of TNK, bringing in of investments, in strategically important for a region industries, for that our state did not grow into a backward technological appendage and source of cheap raw material. It is very important to attract investments from different TNK and from the greater circle of foreign countries, in fact preeminently foreign investments carry most new technologies, equipment, modern management and marketing policy.

Keywords: investors, direct foreign investments, transnational corporations, competitiveness, capital, empirical studies.